

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănitare pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 27 Maiu

Literatura kossuthiană prosperează în Ungaria. „Pesti Napló” a început publicațiunea probelor din scrierile lui Kossuth, tomul IV. Fragmentul publicat se ocupă cu reminiscențele din anii copilăriei și ai tineretelor lui Kossuth.

Reminiscențele aceste ne aduc aminte de seria cea lungă de răspunsuri, ce Kossuth a făcut să în-undeze Ungaria. Cel din urmă, va se dîcă cel mai proaspăt răspuns este adresat comitatului Comorului, prin care mulțămesc pentru gratularea la a 80 aniversare. Eată ce dîce bătrânul din esilul de bună voie:

„... În adevăr: situațiunea așa arată de săritor în ochi spre independența Ungariei ca necesitate europeană, încât succesul numai atunci ar pute fi cu neputință, când națiunea ungurească n'ar manifesta stăruința neclătită pe lângă acea independență, care în puterea trecutului istoric și tendenței ei de a forma statură, se cuvine Ungariei și la care te provoci și dta dle vicecomite, ca la o proprietate de drept moștenită dela străbunii nostri. Aceasta firesce ar pute să ne compromită viitorii, pentru că istoria nu ține socoteală de națiunea, care a abdis ea însași.

„Intr'aceea observ în țeară, în momentele și aparițiunile varie, semnele unei activități sociale pline de viață, care 'mi dau speranțele cele mai bune; vîd astfel de semne, vîd chiar în aparițiunile, care nu sînt provocate de astfel de tendențe și care în efectul lor natural funcționează ca coeficienți.

„Pe ce cale și cu ce mijloace se va întrupa cuvîntul, aparține terenului întunecos al conjecturilor. Nu sînt profet, nici fiu de profet, cum se obicinuia a dîce Piu IX. Cu puțință este ca sabia ear să fie necesară, cu puțință este să nu fie necesară. In monarchia austriacă se ivesc semne foarte ominoase, așa de ominoase, încât de multe ori mî simt ispitit a dîce, că ar fi bine, dacă să ar grăbi cu zidirea castelului regal în Buda, căci respectivii vor avè lipsă de castel mai curînd decît ar crede...”

„P. Ll.” reproduce aceste de mai sus, fără să le comenteze.

Dela Cracovia se scrie la „M. P.” din Viena, că Felinski archiepiscopul, Varșovian, care se întoarce din esilul său din Siberia, în trîntea sa la Roma, a fost obiectul ovațiunilor din partea polonilor cracovieni. Între alții, consiliul municipal cu primarul în frunte s'a adresat cu următoarele cuvinte caracteristice, întoarse cu vîrfurile ascuțite cătră Rusia:

„Representanții cetății... vin ca să te salute din inimă și cu tot respectul ca primatela de odinioară al rega-

tului Poloniei... Poporațiunea noastră, urmînd dorințelor eminenței voastre, s'a reținut dela ori ce manifestațiune de sentimentele, ce o însufleșesc pentru martirul bisericeii. Ea scie înfrîna bucuria ei și este veselă, când aude că dta după întoarcerea dela Roma te vei așeza în metropolea noastră, unde mișcarea liberă și respectarea drepturilor cetățenesci sînt garantate prin grația monarhului și a legilor imperiului...”

Mirosul prafului de pușcă, dîce „Tel.”, care, preste mări și țeri a pătruns până la Sena, s'a suit în capul francezilor și i-a amețit. Când cetim depeșile din Franca și de prin țările franceze, apoi nu ne vine să credem că ea este aceeași națiune, care, acum un an, a mers cu înțelepciunea rezervei până acolo, încât părăsi în Egipt interesele ei cele mai vitale. De cîntă-va vreme se întrebunțează într'un chip sistematic toate mijloacele putincioase spre a să arêta poporul francez nu numai contra Germaniei, ci contra întregii Europei. Generalul Wimpffen publică o combinațiune despre planul secret al comitelui de Moltke de a se năpusti asupra Franței de sud, „le Figaro” dă pe față planul de împărțire al principelui de Bismarck, după care toată Franca orientală va fi împărțită între Germania, Italia și Elveția și după care i se va da și Spaniei o bucată de pămînt dela fruntaria Pireneană. Din nenorocire nu numai țările reacționare sînt acelea, care, spre a vătama Republica, împrăstie asemenea sgomote. Chiar și țările și bărbații de stat republicani au pornit acum pe o asemenea cale. Astfel „la République française” publică în ultimul său număr un articol fulgerător contra țării străine, fiindcă un țiar german a cutezat să se alege de Franca pentru planurile ei de a transforma pustietatea Zaharei într'o mare. „La République française” vede în spusele acelui țiar un plan de atac condus de o mîna puternică. Toate acestea sînt însă nimic în comparațiune cu discursul, pe care d. Paul Bert l-a ținut în Lyon și care și-ar avè poate locul în ajunul unui resbel.

„Sînt convins, dîce acest d., că vî veți rîsbuna, cum trebuie, atunci, când Franca va face un apel la curagiul copiilor săi. Dacă inamicul va fi tare și dibaciu, apoi aduceți-vè aminte că în vinele voastre curge sînge francez și că strămoșii nostri au ingenunchiat pe acești inamici. Anul 1870 n'a putut să aibă reușita sa decît într'un moment de surprindere.”

Trebuie să meargă cam rău cu disciplina în armata, franceză de vreme, ce un general în activitate, își permite, în mijlocul păcii, să publice ca un fel de Manifest de rîsboiu. Toate acestea ne dovedesc

însă, că se apropie lucruri serioase, în care Franca va juca un rol mare.

S'a isprăvit în sfîrșit și cu marea serbare populară de pe cîmpia Chodinsky din Moscva. Aci, după cum ne spune depeșa, pe care o publicăm mai jos, poporul rus și-a arătat cu profuziune dragostea sa pentru țar, mai ales că i s'a dat de mîncare și berea curgea pe cîte opt canale din fie-care butoiu. Cu aceasta procedare s'a însuflat moșicului credința, că țarul îngrigesc de poporul de jos.

Eată depeșa: Serbarea populară de eri a fost în adevăr măreață. Ea a avut loc pe un spațiu de o sută de hectare, pe care fuseseră ridicate mai multe teatre, un circ și multe corturi. Un cort acoperit cu catifea albă și cusută cu aur era destinat pentru împărat și membrii familiei imperiale. De ambele părți ale cortului imperial erau tribune colosale pentru invitați. Poporul încungiura 140 trăsuri, pe care se aflau butoaie cu bere, care curgea pe cîte opt canale. Ori-ce pahar întins era imediat implut. Îndată ce ajungea la locul de petrecere, fie care primia un pahar și de ale mîncării. Pe la ameași se isprăviră toate proviziunile. Se presentaseră mai bine de un milion de persoane. La 2 și jumătate oare soșiră părechea imperială, familia imperială și principii străini și fură primiți cu urale entusiaste. Serbătorea era dată de orașul Moscva. Domnia cea mai mare veselie. Serbarea nu fu turburată nici de vre-o ceartă, nici de vre-o neînțelege. De prin multe provincii depărtate țeranii veniseră pe jos. Părechea imperială și familia imperială părăsiră serbarea la 3 oare după ameași.

Balul dela ambasada germană a fost strălucitor. Părechea imperială apărură la 11 oare noaptea. Împăratul și marii duci purtau uniforme și ordine prusiane. Împărăteasa intră în bal la brațul ambasadorului german, pe când împăratul venea cu dna de Schweinitz. Împăratul jucă un cadril cu regina Greciei și împărăteasa cu principele Bulgariei. Părechea imperială luă parte și la supă și părăsi balul la oară. Marii duci rîmaseră până la sfîrșitul balului. Toată poporațiunea se îndreptează aș spre Petrowsky Park, unde are loc o mare serbare populară și unde împăratul se va duce pe la 2 oare.

După reîntoarcerea împăratului dela serbarea populară, avu loc în marea curte acoperită dela Palatul Petrowsk un mare prînd de gală, la care luară parte cei mai bătrîni din comunitate, precum și reprezentanții nobilimei. La acest prînd împăratul ținu cătră cei de față următoarea cuvîntare: „Se rîspîndesc prin popor sgomote, că ar fi vorba de-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare).

„Bani n'aveam nici unul, nici altul; dară situațiunea mea, deși după lege mai gravă decît a sa, nu era desperată. Eu aș fi putut fugi fără atâtea pericole, fatige și miserii. Eu n'aveam, decît a mî refugia preste fruntariile Neapolei, la ori și care persoana cunoscută, care de bună samă ar fi creșut vorbele mele, aflînd, în ce mod am fost nevoit, așa dîcînd a ucide pe lașul meu inamic. Pe el lumea l'a urit, pe mine m'a iubit. Eu aș fi fost primit bine, m'ar fi ascuns, m'ar fi grigit, și m'ar fi pus în stare, a părăsi țeara sub pază. Persoane înalte cu influență, m'ar fi scutit de poliție și poate chiar și de inquisiție. Dară eu nu m'am putut hotărî la aceasta; cauza neînvîngibile mele antipatii a fost lipsa de bani și nevoia a accepta primele ofrande. La cardinal eu avusem plată bunicică, încât n'ar fi fost de lipsă să plec cu mînilor goale. El însuși nici idee n'avea de sîrăcia mea completă. Mie mi-ar fi fost rușine să mărturisesc în lipsa de bani, căci starea

aceasta a fost la tinerii din societatea mea în permanență, dară să mărturisesc, că n'am fost în stare a-mi face bani, înainte de a primi un post nou, unde aveam să duc o viață mai ingrigitoare și mai regulată ca în trecut.

Încât pentru punctul cest din urmă, eu bucuros voiam să primesc angajamentul cu mine însuși; dară trufia mea nu se putea hotărî, a-l primi față cu alții sub asemenea împrejurări.

„Esplicînd lui Guido Massarelli situațiunea aceasta, el se mira mult de nedumeririle mele, ba lui îi era chiar milă de mine. Cu cînt el mî îndemna însă, a cere ajutor dela amicii mei dela Roma, cu atît simțeam crescînd repulsia mea; se poate că era esagerată; destul că vîdîndu-mè față în față cu confratele meu în nevoe, eu n'am înroșit, fiind silit a mîncă, împreună cu el simburi de lupine, precînd mai bine aș fi murit de foame, decît să fi cerut vechilor mei cunoscuți ceva de mîncare. El s'a întrecut în rugări, în promisiuni, în căiri sterile, în apărări interesante până ce eram aproape să cred și eu, că joc un rol analog cu al său.

„— Noi am făcut prostii, i am dîs eu, și acuma avem să suportăm urmările. Eu sînt hotărît, a merge în Franca pe la Genua sau în Germania pe la Veneția. Eu am să merg pe jos, susținîndu-mi viața cum pot. Într'un oraș mare, nu în Italia, unde mî aflu în pericol continuu de a căde, la nesocința cea mai mică în mînilor poliției năpo-

litane, eu am să caut un post. O să scriu cardinalului, spre a mî justifica amicilor mei, spre a le cere epistole de recomandăție, și sperez, că după ceva miserie și așteptare, eu am să mî așed cu cinste. Dacă vrei să vii cu mine, vină; eu îți dau mîna de ajutor cînt pot, ca să faci ca mine, adevă să lucrezi și să trăești cinstit.

„Guido părea așa de hotărît și așa de convins, încât au mî mai improtiveam a face tovărășie cu dînsul. Și totuși eu am făcut esperența, că adeseori omul ticălos e cel mai amabil, și că caracterele cele mai asociabile sînt acele, cari n'au dignitate; dară în noi este un amor — propriu prost, — care ne face să credem în influența noastră asupra acestor spirite nefericite și dacă ele ne înșeală, este tot așa vina lor, ca și a noastră.

„Toate preliminarele aceste n'au fost de evitat pentru ați istorisi ceea, ce are să urmeze.

„Era dară vorba să eșim din Italia, adevă să facem vre-o cîte-va sute de miluri, fără nici un ban în buzunar. Eu am promis lui Guido, să aflu mijloace și l'am rugat a-mi lăsa numai cîte-va dîle de odichnă, ca să-mi vindec rana, ce se obrutise grozav.

— „Înt'aceea căștigăți tu ceva, cum poți, i-am dîs; eu rîmân aici; cu o pâne, într'o gaură de stîncă, lângă un isvor. Destul pentru un om care suferă de friguri. Să ne dăm un rendez-vous, undeva; acolo o să te găsesc, când voiu pute merge.

spre o nouă împărțea a proprietății. Aceste sgo-mote sînt neadevurate și ele sînt imprăsciate nu-mai de protivnicii nostri. Totul rămâne, cum se află. Ceeace este proprietate a nobilimei rămâne a nobilimei: proprietatea țeranilor rămâne a țeranilor. Voi, bătrani ai comunelor! spuneți pe la căminile voastre aceasta acelor, pe cari li reprezentați. Voi, reprezentanți ai nobilimei! rămâneți ca și până acum, spriginul a tot ce este bun, spre folosul guvernului!"

În schimb Petersburgul a cădut în disgrăție, de și turburările de acolo n'au luat un caracter toc-mai serios. Lucrul a fost privit însă ca o înaltă trădare, fiindcă în vre o câte-va locuri s'au ridicat draptele cu colorile naționale și preumblate pe strade. Unele cercuri țin foarte mult a reprezenta Petersburgul față cu Țarul, ca conținând nisce supuși necredincioși. De altmintreli chiar acușățiunea capului poliției nu este îndreptată contra poporului de jos, ci contra așa numitei inteligențe din Petersburg, care este o bărnă în ochiul naționalilor ruși. De fapt, numai această inteligență se mai mișcă astăzi și numai din ea au eșit acei tineri, cari, ne mai fiind seamă nici de familie, nici de pozițiunea socială, au sacrificat totul și au infruntat moartea cu cel mai mare dispreț. Ori-cum ar fi însă poporul din Petersburg, în ameșeala lui, n'a dat puțin de lucru agenților polițienesci. Eată ce descriere ne aduce de acolo o telegramă cu data de 29 Maiu, publicată de unele țiare franceze:

Ați dimineață s'a dat de odată ordinul de a se scoate imediat în orașul Petersburg toate flamurile, podoabele caselor și toate aparatele de luminat, într'un cuvânt tot ce a servit la încoronarea Țarului. În noaptea de Duminecă spre Luni, au isbucit multe locuri, din cauza stărei de beție, în care se afla o mare parte de mulțime, turburări foarte serioase. Mulți au rămas cu hainele rupte, alții au primit bătăi în regulă; până și femeile n'au scăpat nebatute. Aceste toate s'au întemplat după terminarea oficială a serbării de seară. Ceva după mezul nopții, nisce gendarmi au fost atacați de o mulțime imensă, bătută și uidiuți. Un pristav, șef de poliție, a fost scos din trăsura sa și bătut. Când scandalul a ajuns la culme și a apărut șeful suprem al poliției, Gresser, a fost și el amenințat cu bătăile și n'a putut să ia o măsură. În sfârșit, aproape de ziua, mulțimea de abia a putut să se imprăștie. Eri s'a așezat de cu vreme, în locul gendarmilor, cerchizii și infanteriști, cu carabinele încărcate, pentru a manșine ordinea și a îndepărta mulțimea. Cu toate acestea seara s'au repetat aceleși turburări. Sergenții de oraș fură din nou uidiuți, și trecătorii insultați în modul cel mai grosolan, unul chiară dintr'ensii a fost ucis. Câte-va stindarde au fost smulse. În urma acestora șeful poliției, Gresser, a telegrafat la Moscva ministrului de interne și l'a întrebat, ce este de făcut. Răspunsul a fost că trebuie să înceteze în Petersburg ori-ce serbare, ceea ce s'a și făcut imediat. Corpurile de musică, care trebuiau să joace pe piețele publice, au primit contra ordine, decorațiunile esteriore au fost înlăturate. Pe câmpul lui Marte tot se mai îngrămădesce lume multă. Șeful poliției Gresser a ordonat ca la 3 numeroase trupe să se îndrepteze spre acel câmp. Serbarea poporală, care trebuia să se facă la oara 4, în urma celor petrecute, cu greu ar mai pute să înceapă.

"El refuză a mă părăsi, și se făcu infirmierul meu, cu atâta zel și acurateță ingenioasă, spre a conjura suferința și miseria, încât eu nu m'am putut reține a-l asigura de sincera mea recunoștință. Cu trei zile în urmă, eu am fost în picioare și cugetasem asupra situațiunii noastre.

"Eată rezultatul reflecșiunilor mele. Pentru noi era ocupația cea mai bună a umbla cu marionetele. Firesce, meșteșugul acesta trebuia făcut mai lucrativ și mai puțin vulgar. Trebuia să eșim din drama vecinică a Pulcinellei, și să improvisăm amândoi, pe basa unor dispoziții, tot așa de simple, dar mai puțin vulgare vodevile interesante. Guido avea mai mult spirit cât era de lipsă, la realizarea proiectelor aceste, și în loc de a se ocupa de ele cu silă și cu desgust, el înțelegea, că împreună cu mine, el are să afle într'ensele plăcere, fiind o regulă generală, că nu poți petrece cu alții, dacă îți e urt ție însuși. Dar așa el mi-a ajutat a face un teatru portativ, constând din două părți; fiește-care parte ne servea cât de bine, drept scut în contra scoarelui, a ploilor, și a sbirilor; intrunind jumătățile aceste cu cărlige, ele formau o scenă destul de largă pentru dezvoltarea mânilor noastre. Eu am transformat proștii săi burattini în figurine inteligente și bine costumate, am mai adăogit o duzină de persoane noue, care le-am confecționat eu însuși, și așa au reușit foarte bine pe câmpurile verzi, cu încercarea cea dintăiu a noului nostru teatru.

(Va urma.)

În camera României se va prezenta următorul răspuns la mesagiul tronului:

Adunarea deputaților, venind să-și îndeplinească noul mandat ce a primit dela țeară, este fericită de a aduce Măjestății Tale espresiunea sinceră și unanimă a devotamentului și a iubirii națiunii române.

Ultimile alegeri generale au fost o nouă ocașune de a se dovedi spiritul de ordine și de legalitate, de care este pătuns poporul român.

Cu toată aprinderea luptei, în fața celor două mari cestiuni, ce nu lasă pe nimeni nepăsător, revizuirea Constituțiunii și cestiunea Dunării, credința cetățenilor în eficacitatea mijloacelor pacifice, în progresul și în îmbunătățirile ce se pot realiza pe calea arătată de Constituțiune, nu s'a desmințit un singur moment.

Națiunea, care în totdeauna dă asemenea dovezi de simțul său politic, precum și de serioșitatea, cu care își arată voința ori de câte ori este consultată, trebuie să dea convingerea, atât în întru cât și în afară, că scie să vegheze neîncetat cu prudență și cu patriotism, asupra destinatelor ei.

Măjestatea Ta scie câtă îngrigire a deșteptat în țeară cestiunea Dunării, scie asemenea că în această cestiune fiind puse în joc unele din drepturile sale de stat independente și interese economice de primul ordin, națiunea n'ar pute consimți la nici un act, care ar compromite aceste drepturi și interese.

Linisciți în hotărîrea de a rămâne statornici pe calea apărării drepturilor ce sînt pavăza statului nostru, vom urma, Sire, a ne ocupa și de lucru de întărire și de organizare internă.

În această lucrare, Adunarea din nou aleasă are de îndeplinit delicata misiune de a rivisui Constituțiunea, în scopul mai cu osebire de a reforma legea electorală. O esperință de șapte spr-dece ani ne-a arătat că esercitarea dreptului electoral, astfel cum a fost regulat prin legea dela 1866, nu corespunde cu starea socială de astăzi a țerei. Adunarea deputaților, ținînd seamă de voința mandanților săi și fără a perde din vedere principiile, cari au președut la constituirea Statului român, și va da, Sire, toate silințele spre a găsi o soluțiune care să asigure independența alegătorului. Această independență în contra ori-cărei presiuni putincioase, vom căuta să o încungiurăm cu garanții puternice și sîntem încredințați că întru aceasta vom ave tot concursul guvernului Măiestății Tale.

Modificînd legea electorală, dorința noastră este să ridicăm de-asupra alegerilor orice bănneli de ingerință sau de corupțiune, și să dăm astfel representațiunii naționale încă mai mult prestigiu și mai multă putere de a contribui împreună cu Măiestatea Ta la înființarea statului român și la păstrarea tuturor drepturilor lui.

Să trăesci Sire!

Să trăească Măiestatea Sa Regina!

Să trăiască Dinastia!

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru scoalele secundare în casa magnaților. *)

(Urmare.)

Sedința din 4 Maiu, 1883.

După pertractarea unor afaceri curente urmează la ordinea zilei proiectul pentru scoalele medii.

Notariul, contele Zichy cetesce §. 4.

Referentul Rudnyánsky Ioszef: După părerea comisiunii de trei cuvîntul „obligat“ ar fi să rămână afară și aici ca și în §. 3.

Trefort Agoston, ministrul de culte și instrucțiune: Primesc modificarea.

Miron Romanul, arhiepiscop și metropolit: Escelența Ta Domnule President, Ilustri Magnați! După ce a cădut modificarea propusă de mine la §. 3. în interesul limbilor din provincie, ceea ce o regret mult, prevéd că nu se va primi nici modificarea, ce am onoare a o propune la §. 4. Cu toate acestea fac pe Ilustri Magnați atenți la impregiurarea, că de limbile din provincie mai mare lipsă au elevii, cari se perfecționează în scoalele reale. Din aceste considerante propun modificarea, că între punctul c) și d) al acestui §. să se intercaleze o nouă alineă de următorul cuprins: *cea mai întrebunțată limbă din provincie, încât ea n'ar fi cea maghiară sau germană.* Ordinea literilor, cari fac numărul curent, să se modifice în sensul acesta, respective să se mai adauge o literă.

Trefort Agoston, ministrul de culte și instrucțiune: Limbile din provincie se vor primi între obiectele estraordinare, pentru aceea din cauzele, ce le am amintit, când a fost vorba despre gimnasia, mă rog să nu se primească propunerea. (Aprobare.)

*) După diariul oficial etnografic al casei Magnaților. Red.

Presidentul: Nefind propunerea spriginată, se primesce §-ul cu omiterea cuvîntului „obligat“.

Csaszka György, episcop în Szepuș: Ași avé o rugare cătră domnul ministru de culte și instrucțiune: (Să așim.) Este o apariție regretabilă a timpului modern că cu progresul sciințelor lumesci nu merg mână în mână cea mai însemnată dintre cunoșcințe: progresul cunoșcințelor religioare. Causa este că în scoalele noastre medii învățămîntul religiunii și al moralei este foarte redus. Așa în primele 3 clase este redus pe săptămână la 2 oare, în a IV. V. VI. VII. și VIII. la 1 oară. Aceasta este un mare rău în timpul nostru, în care mintea îmbogătesce tot mai mult comoara ce-i stă la dispozițiune. Urmarea va fi că seculul luminării pe terenul religiunii va deveni secolul nesciinței; și noi scim bine, că cei mai renumiți scriitori, oamenii sciinței și bărbații de stat au fost pentru învățarea religiunii. Înșuși *Voltaire* în cartea sa: *Trait dela Tolerance* dice că, unde este vieață de stat, trebuie să fie și învățarea religiunii. După Washington, stălpul binelui comun este religiunea. După Hegel, cea mai sigură garanță a legilor este religiunea; ear după Labulaye religiunea este supremul factor politic, și singura basă sigură a staturilor.

Drept aceea rog pe domnul ministru de culte și instrucțiune publică să binevoiască a ne promite că față cu instituttele medii catolice, cari stau sub imediata Dsale conducere, va ordina, ceea ce a ordonat ministrul de culte prussian în ordinațiunea sa din 15 Octobre 1872. Conform acestei ordinațiuni în scoalele prusiene de pre sate în primele 3 clase religia și morala se propune în câte 3 oare pe săptămână, în celelalte mai superioare câte 2 oare.

În scoalele reale și gimnastiale din Austria religia din I. până în VIII. se propune în câte 2 oare pe săptămână.

Această rugare o adresez domnului ministru de culte. (Aprobări.)

Ipolyi Arnold, episcopul din Beszterczebánya: Aflu de lipsă a spriginii această propunere.

Trefort Agoston, ministrul de culte și instrucțiune: Nu este propunere, ci reflectare. (Ilaritate.)

Ipolyi Arnold: Mi ajunge și atâta. Și o spriginesc pentru că la desbaterea generală eu am accentuat mai tare marea decădînță a propunerii religiunii, carea se reduce numai la 1 oară, pecând religiunea este mai de lipsă pentru tineri. De oare ce însă cred că aceasta se poate corege în planul de învățămînt, în privința căruia domnul ministru de culte ne-a promis deja multe multe, mă aflu aplecat a i-o recomanda binevoitoarei atențiuni.

Trefort Agoston, ministrul de culte și instrucțiune: Consimț pe deplin cu domnul episcop de Szepuș. Instrucțiunea religiei e foarte de lipsă, însă eu n'aș cuteza să mă provoc la *Voltaire*, căci chiar astăzi am cetit un essay din procesul lui *Voltaire*, „President de Brosse“, care'l înfățișează în altă coloare. (Ilaritate.)

Csaszka György: Eu i-am citat numai dicerea aceea. (Ilaritate.)

Trefort Agoston ministrul de culte și instrucțiune: La planul de învățămînt nu pot primi obligăminte formale la nici un cas, căci mă tem că primind aici astfel de obligăminte, din alte părți vom fi reflectat la altele, și aș fi silit să dăm asigurări și acelor, în chipul acesta ne am dimate în facerea planului de învățămînt, al cărui loc nu este aici. Vă asiguréz însă, după cum am mai accentuat că dacă va fi să modific sau să înlocuesc prin altul actualul plan de învățămînt, voi asculta și pre representațiunii clerului catolic și și pre celelalte confesiuni, și planul voi prelucra cu considerarea dorințelor lor. (Aprobare.)

Presidentul: § 4 s'a primit.

Notariul contele Zichy F. Lajos cetesce §§. 5 și 6, cari se primesc fără observare.

Se cetesce §. 7

Miron Romanul: arhiepiscop și metropolit: La acest §. propun trei modificări. Observ că cele două dintăiu sînt mai mult stilistice, a treia are și altă însemnătate.

Cea dintăiu: La alinea primă în locul: Să se îngrigească și despre propunerea... ca obiect obligat și încă în atâtea oare“ să se pună: *Să se îngrigească de propunerea.... ca obiect obligat și încă în atâtea oare etc.*

A doua: Ultimile cuvinte din această alineă: „Spre scopul controlării acesteia etc.“ să se omită cu totul.

A treia este următoarea: Întreagă alinea a 2 să se modifice astfel: *La instituttele medii cu limba de propunere nemaghiară cel puțin în clasa 7 și 8 limba maghiară și istoria literaturii ei — după natura obiectului să se propună și în limba maghiară, și la facerea esamenului de maturitate din acest obiect una dintre limbele îndispensabile e cea maghiară.*

Toate trei modificările sînt independente, mă rog să se decidă asupra fie-căreia din ele separat.

Trefort Ágoston: ministru de culte și instrucțiune: Fie cine va afla de natural, că într'un stat, în care locuiesc atâtea populațiuni ca și în Ungaria, limba statului este limba mijlocitoare în școală și că prin urmare trebuie să se propună în școală.

Aceasta așa este pretutindenea. Nouă însă nu ne ajunge ca să constatăm aceasta, și apoi lucrul să rămână baltă, ci vom ca să producem și efect, și efect vom produce, dacă limba maghiară și istoria literaturii ei încă se va propune. Numai în ceea, ved garantje, dacă junimea (ha a fiatul ember) ascultând în 6 ani de zile gramatica, și va însuși limba astfel, ca și în școlile nemaghiare să fie în stare a o folosi, (Ebben látok bizonyos garantziát ha a fiatul ember

a kik a grammatikát, melyet 6 esztendeig tanultak végre annyira képesek elsajátítani a nem magyar ajku iskolákban is, hogy képesek ezen nyelvel élni) Passagiul acesta este bine formulat astfel, și o spun sincer, că cu mintea mea nu pot pricepe sensul modificării Escelenției Sale. Vă rog așa dară binevoii a susține textul original. (Aprobări: susținem.)

Miron Romanul: Am îndrăsnit a ruga pe ilustrii magnați să binevoiască a delibera separat asupra modificărilor propuse de mine, acum mi le voi motiva, în speranță că voi convinge pre Escelenția Sa (d. ministru) despre aceea, că le-am făcut cu cea mai bună intențiune.

Ce privește modificarea făcută la alinea primă, aceea — după cum am amintit deja, — este numai stilară. Textul pasagiului este următorul: „Confesiunile și stabilesc ele limba de propunere în institutele medii susținute de dinsele, și încât aceasta (adecă limba de propunere) n'ar fi cea maghiară, sunt obligate ca afară de limba de propunere și literatura ei, să se îngrijească și de propunerea limbei și a istoriei literaturii maghiare.“

La acestea observ, că prescriesele aceste se cuprind deja în §§. 3 și 4 din proiect; este deci de prisos a se mai repeta aceasta și aici, se poate însă întregi, și ca să se poată întregi, recomand modificările mele, și adecă la alinea primă cuvintele: „Să se îngrijească și de propunerea . . . ca studiu obligat și încă în atâtea oare“ să se omită, și în locul lor să se pună următoarele: „Să se îngrijească de propunerea . . . ca studiu obligat în atâtea oare.“

Abstrag dela motivarea modificării a doua, îndrăsnesc însă a face următoarele observări la a treia. (Să auzim).

Nu mai incupe indoială, că limba maghiară trebuie să se propună la toate gimnasiile din patrie, și încă cu rezultatul, că cine termină gimnasiul, să fie în completa stăpânire a ei. Și eu aceasta o pretind dela toți, cari fac pretensiuni la cultură. În privința aceasta n'am nici o îngrijire și aprob ținta proiectului de lege. Însă cu privire la modalitatea, prin care să se ajungă acest scop, este puțină deosebire între modificarea propusă de mine și între proiectul de lege. După proiect în institutele cu limba de propunere nemaghiară limba maghiară trebuie propusă numai ungueresce.

Trefort Ágoston: În clasa 7 și a 8.

Miron Romanul: Da în clasa a 7 și 8. După părerea mea limba maghiară se va învăța cu mai mult efect, dacă se va permite, ca ea să se propună în limba de propunere a institutului respectiv. Căci în cele din urmă la tot cazul depinde dela energia profesorului respectiv, că ce rezultat va arăta. Va fi energie în profesor, el atunci va face tot posibilul, ca să arete progres, și nu se va mărgini numai la propunerea în ungueresce a limbei maghiare, ci după impregiurări va lucra cu scop, dacă se va folosi și de limba elevilor, respective de limba de propunere a institutului respectiv. Acestea sunt vederile mele, și cred că astfel ajungem la scop mai ușor și mai corect. Mă rog să se primească modificarea mea.

Trefort Ágoston; Trebuie să presupunem, că cei ce au ascultat limba maghiară în decurs de șase ani în anul al șeptelea au ajuns la atâtea, ca să fie în stare a învăța ungueresce. *Dintr'altel susținătorilor de școli cu limba de propunere nemaghiară, respective autorităților acestora și așa le rămâne dreptul, ca limba maghiară să o propună și în limba institutului respectiv. Prin urmare modificarea este cu totul de prisos.*

Presidentul; Ne fiind spriginite de nimenea modificările Escelenției Sale, § 7 se primesc în textul original.

Notariul **Zichy f. Lajos**, conte, cetesce §§. 8 și 9 din proiect, cari se primesc fără modificare.

Miron Romanul: Îndrăsnesc a propune la acest § următoarea modificare.

Alinea primă să se modifice astfel:

În toate institutele pentru propunerea religiei și a moralei lascolaride diferite confesiuni se îngrijesc autoritatea bisericăască respectivă, carea va insinua la direcția institutului persoana încredințată cu acest oficiu.

Spre motivare amintesc numai atâtea, că denumirea profesorilor de religie la institute și până acum astfel s'a întâmplat și esperința de până acum ne-a arătat că această modalitate e suficientă pentru ajungerea scopului: este de prisos a se face pendentă aplicarea profesorilor de religie dela aprobarea ministrului.

Recomand modificarea.

Trefort Ágoston Chiar practica ne-a învățat că e de lipsă: ca numitul individ să fie insinuat la ministrul și să fie și aprobat de el, căci s'au ivit casuri — nu mă voiu dimitte la specialități — în cari acceptarea individului respectiv a fost absolut imposibilă. Pentru aceasta mă rog să se primească textul original.

Miron Romanul, arhiepiscop și metropolit: Pre cum se vede modificarea propusă la alinea primă nu se va primi trebuie însă să recomand atențiunii Ilustrilor Magnați modificarea propusă la a 2 alinea carea e următoarea;

Alinea a 2-a să se omită cu totul, sau la cazul contrariu să se omită cuvintele: „morale sau“

Sunt de credința, că confesiunile sunt mai competente decât ministru a judeca că cine poate fi excepționat din considerațiuni morale. Din acest punct de vedere propun, ca din alinea a 2-a cuvintele: „morale sau“ să se lase cu totul afară.

Schlauch Lörincz, episcop în Satmar: spriginesc și eu această modificare.

Preidentul. Fiind spriginită modificarea, rog pre acei domni Magnați, cari spriginesc propunerea Escelenției Sale domnului arhiepiscop și metropolit, să binevoiască a se ridica. (Se întâmplă.) Majoritatea nu o primesc.

Urmează §. 11.

Notariul **Zichy f. Lajos** conte, cetesce §. 11.

Notariul **Rudnyánszky Josef** Br. cetesce raportul comisiunei de trei.

„3. În rândul al doilea din prima alinea a §. 11 cuvântul: „obligat“ și în rândul al treilea din a doua alinea a §. 12 cuvântul „obligat în consonanță cu textul de până acum să se înlocuiască cu „ordinariu“. (Strigări: o primim.)

Presidentul: Se primesc textul propus de comisia de trei.

Notariul **Zichi f. Lajos** conte, cetesce §. 12.

Notariul **Rudnyánszky Josef** Br: După cum am amintit mai sus, comisia de trei propune ca și aici să rămână afară cuvântul „obligat (Aprobare.)

Presidentul. Așa dară cuvântul „obligat“ și aici se omite.

Notariul **Zichy f. Lajos**, cetesce §. 13, care se primesc fără modificări.

Se cetesce §. 14.

Miron Romanul, arhiepiscop și metropolit: La §. 14 fac modificarea, ca din alinea primă cuvintele începătoare: contragerea classelor adecă „să se omită, și primele trei rânduri să primească acest text:

„Terminarea de două clase în un an o poate permite excepțional numai ministrul de culte și instrucțiune publică la motivata propunere a corpului profesoral și a directorului suprem de școli respective la propunerea organelor sale suprema inspecțiune de școli confesionale și numai în cazul, dacă etc.“ celelalte părți din alinie rămân. Spre motivare amintesc că în casurile prevăzute de § 14 ministrul purcede paralel cu confesiunile. Aceasta se poate norma și pentru acest cas.

Trefort Ágoston ministru de culte și instrucțiune. Modificarea aceasta ar strica întreaga lege, căci domnilor magnați, chiar pe acest teren se întâmplă cele mai mari abuzuri. Vă rog deci să binevoii a susține textul original și a respinge modificarea propusă.

Presidentul; Ne fiind spriginită modificarea, rămâne textul original.

Notariul **Zichy F. Lajos**, conte, cetesce §. 15.

Miron Romanul arhiepiscop și metropolit: Abstrag dela modificarea făcută la acest §.

Presidentul; Ne făcându-se nici o obiecție, se primesc textul. Urmează §. 16.

Notariul **Zichy F. Lajos**, cetesce §. 16, care se primesc fără modificări.

(Va urma).

Cestiunea Dunării.

Sub titlul de: „La Roumanie et la liberté du Danube“ a apărut la Paris (Librairie du Luxembourg, XXVII-210 pag.) o nouă și interesantă lucrare asupra importante cestiuni, care frământă de atâtea timp țeara noastră. Volumul începe prin o introducere semnată de d. Armand Lévy, și arătând cum libertatea Dunării este o cestiune europeană. Desvoltarea puterii austriace este o cestiune de poftă ear' nu o grijă de civilizațiune, dice

autorul și reamintesc cuvintele lui Tayllerand: „Centrul de gravitate al lumii nu e nici la Elba nici la Adige: el se află colo departe, la fruntariile Europei pe Dunăre.“ Ar fi periculos ca imperiul otoman să nu dispară de cât pentru a fi înlocuit prin dominațiunea unui alt imperiu și ar fi rușinos ca mai multe imperii să se împartă sfărâmurile. Strategicesce ca și economiccesce, Dunărea are mare însemnătate pentru Europa: ea e numai o mare cale comercială, dară încă și o mare linie strategică; astfel Români nu se simțiră asigurați contra barbarilor, de cât când Traian îi făcu stăpâni pe Dunăre. Napoleon și Carol Magnul au luptat pe Dunăre și puterea lor, cu tot geniul de care se bucurau, fu trecătoare tocmai, pentru că nu și-au putut îndestul asigura acest fluviu. Independența Europei depinde dară de libertatea Dunării. Pentru a atinge acest scop, dl Lévy recomandă întărirea României și a celorlalte tinere națiuni orientale; primul articol al unei adevărate politici europene ar trebui să fie: Națiuni libere în basinul liber al Dunării.

Lucrarea se împarte apoi în cinci părți esențiale: I. Genesa cestiunei Dunărei, II. Conflictul austro-român. III. Conferența Dunărei, IV. Tractatul din Londra, V. Epilog. Ea analizează cu deamănuntul toate fazele prin care a trecut această însemnată cestiune și cuprinde într'altel din cele mai importante articole, ce s'au publicat în această privință prin diarele mari străine, precum și principalele acte și documente diplomatice. Vom cita din ultimile, cele mai însemnate: Principii în materie de navigațiune fluvială stabilite prin actul final al congresului din Viena (p. 4); Memorandul austriac din 1855 (p. 8); Tractatul din Paris, 1856 (p. 18); Memoriul rus din 1858 (p. 20); tractatul din Londra 1871 (p. 28); tractatul din Berlin, 1878 (p. 30); nota guvernului român publicată de dl Callimaki-Catargi 1880 (p. 55); Memoriul guvernului român dela 31 Decemvre 1882 (p. 62); propozițiunea Barrère și propozițiunea română (p. 67); instrucțiunile adresate dlui Ioan Ghica la 18 Ianuarie 1883 (p. 109); Protocelele și tractatul din Londra, 1883 (p. 146—177) și Anexa cuprindând regulamentul de navigațiune adoptat de conferență (177—184).

Vom estrage următoarele, prin care sfârșesc Epilogul: „România are sentimentul profund că astăzi, ca și acum trei-deci de ani, ea apără cauza generală a Europei odată cu a sa proprie. Ea are încredere că de astă dată iarăși apelul său va fi în fine ascultat. Există incompatibilitate absolută între libera navigațiune a Dunărei și concesiunea unei părți privilegiate Austro-Ungariei. Aceasta nu poate figura în comisiunea de supraveghiere a navigațiunei Dunărei sub un titlu diferit de al celorlalte mari Puteri, de cât numai dacă se presintă ca țermureană a Dunării de mijloc, dară atunci ar trebui ca supravegherea să îmbrățișeze (după aceasta umbra în 1859) fluviul întreg dela izvor până la mare. România și celelalte state ale Dunării de jos nu sunt mai puțin interesate la libertatea de navigațiune în susul Porților-de-fer, decât sunt interesate Austro-Ungaria și celelalte state ale Dunărei mijlocie și superioare la navigațiunea din josul Porților-de-fer.“

După cum se poate vedea din această repede analiză, opera ce ne ocupă e cea mai completă din câte s'au publicat până acum în cestiunea Dunărei, și cuprinde o compilațiune foarte interesantă de documente importante. De aceea o recomandăm cu tot dinadinsul cetitorilor nostri. „Rom.“

Varietăți.

* (Convocare) Conform §. 26 din Statutele Reuniunii învățătorilor dela școlile gr. or. române din districtul Sibiului, cum și a §. 4 din Regulament, subsemnatul comitet al despărțământului Săliște invită prin aceasta pre toți membrii Reuniunii cum și pre toți P. T. domni cari se interesează de cauza învățământului, la adunarea generală a despărțământului, care se va ține în edificiul școlii din Săliște, Luni în 6/18 Iunie a. c. la 10 oare a. m. cu următoarea:

Programă.

1. Cuvânt de deschidere de președ. desp. N. Ivan.
2. „Odă statuei lui Mihaiu Viteazul“ poezie de Vasilie Alecsandri, declamată de M. Frățilă înv. în Galeș.
3. „Între piatra Detunată“ chor de bărbați de G. Dima.
4. „Misiunea inteligenței române față cu poporul“, tractat de D. Chirca înv. în Săliște.
5. „Steaua României“ de Vasilie Alecsandri, cântată de elevii școlii de repetiție din Galeș.
6. „Educațiunea în școală și familie“ de Vasilie Iosof înv. în Tilișca.
7. „Păstorul“, poezie, cântată de elevii școlii din Săliște.
8. „Biserica risipită“ legendă de Vasilie Alecsandri, declamată de N. Borza înv. în Săliște.

9. „Bucurii nevinovate“, chor de bărbați de G. Dima. Saliște în 27 Maiu 1883. *Comitetul.*

După masa comună excursiune în „Bercul roșu“ și petrecere cu danț.

Oferte în bani sau cărți în favorul fondului și bibliotecii Reuniunii se primesc cu mare mulțumire.

* A seară musica regimentului 82 Br. Schönfeld la retragere (Zapfenstreich) a executat o piesă înaintea reședinței arhiepiscopesci.

* Un nepot al reposatului arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna, domnul Constantin Șaguna, capitan în armata României, se află de ieri în mijlocul nostru. Domnia sa dimpreună cu soția vine dela Viena, și voiesc să cerceteze mormântul unchiului său și în semn de pietate să depună o cunună de flori. Va petrece aici până luni, când se va reîntoarce la postul său.

* (Vulcan în Prahova.) Un fenomen nemai pomenit este ivirea unui Vulcan în poale de munți. Se săpa, se spune, la moșia dlui George Cantacuzino Valea-Lungă din județul Prahova, un puț de păcură, care se botezase Suspiro, când de odată se produse o ecsplosiune în forma unui vulcan.

Toate legăturile s'au sfărâmat, acoperișul turnului s'a distrus, și în timp de dece oare s'a asvârlit în aer necontent piatră, nisip, țifeiu, până la 250 metri înălțime.

Pe valea lui Dan formase o gărlă liquidul, care a curs rupând stăvilarele rădicate.

După intervenirea agenților autorității spre a se combate efectele dezastrului și încetând deocamdată erupțiunea, s'au putut reșede legăturile puțului.

Nu ni se spune însă un lucru: dacă din oamenii, cari lucrau s'a periclitat sau s'a pierdut vreunul.

Fenomenul este destul de ciudat, fiind că e unic în felul său; nicăiri unde se fac asemenea exploatari nu s'a semnalat vre-odată.

* (Coroana imperială a Rusiei.) Marea coroană imperială, cu care țarul Alecsandru III s'a încoronat la Moscova, și care se dice că este cel mai frumos giuvaer de felul acesta, este opera unui Geneves, numit Pauzié, care a trăit în timpul împărătesei Caterina II.

Împărăteasa Caterina, îndată după venirea sa la tron, trimise să caute pe Pauzié, și dete o mul-

țime de petri prețioase, diamante și mărgăritare, și îi ordonă să-i facă o coroană, care să fie o minune de gust și de bogăție.

Pauzié, născut în Geneva în 1716, sosise cu tatăl său în Rusia. Acești doi oameni demni, dar săraci, merșeră pe jos la Hamburg, unde se imbarcară pentru St.-Petersburg. De aci urmară, tot pe jos calea spre Moscova, unde un frate al tatălui său se stabilise ca chirurg. Dar acesta era asemenea sărac, și după multe călătorii fără nici un rezultat, tinărul Pauzié sosi la St.-Petersburg, unde tatăl său îl aședă pentru șapte ani ca ucenic la giuvaerul curții, Gravereau.

Pauzié a lăsat memorii, a căror traducere rusă a fost publicată în „Roustaia starina“. El descrie într'un mod interesant ceea, ce s'a petrecut la curte din timpul Anei Ioanowna până la Caterina II. Petru III îl onoră în special cu încrederea sa și îi acordă gradul de brigadier.

După invitația expresă a Caterinei II, Pauzié asistă la încoronarea ei și fu domiciliat la Kremlin. Câștigând într'un mod onorabil o frumoasă avere, se întoarce, în 1764, în Elveția, unde muri în Decembrie 1779.

* (Orașul Hanoi.) Orașul Hanoi, în vecinătatea căruia Francezii încercară dezastrul militar, pe care ni l'au semnalat depeșele, era deja capitala regatului „Tonkinului“, sub dinastia Le Bienilor, care a cădut de mai mult timp. Această dinastie nu este stinsă; ea numără încă în Tokin mulți partizani, cari sufer foarte mult de a vedea patria lor supusă guvernului din Hue.

De când Tokinul a fost unit cu imperiul Annam a cărui capitală este Hue. Hanoi numai este de cât o capitală de provincie, dar este unul din orașele cele mai însemnate ale imperiului. Poporațiunea este considerabilă. Ea pare a atinge suma de 100,000 locuitori. Acesta este orașul care, după călătorii bine informați, inventează stoffele noi, imprimă cărțile ce apar, impune modele și gusturile sale: este oare cum Parisul imperiului annamit.

Nici unul din orașele indigene nu l'egalează. Stradele sunt regulate și curat întreținute. Este și reședința unui fel de Universitate, unde aspirații la gradele literare vin în fie care an la începutul iernei în timp de 20 de zile. La acest moment orașul prezintă o mare animațiune. Numărul aspirațiilor este în totdeauna de aproape trei sute. Fiecare este însoțit cel puțin de doi servitori, și se pare că studenții annamiți nu sunt mai puțin sgo-

motoși decât confracții lor din Europa. Ei fac în Hanoi un șgomot infernal.

Hanoi este apărât de o citadelă construită la Vauban, în cei dintâi ani ai acestui secol, după planurile oficerilor francezi intrați în serviciul Annamului, și mai cu seamă al colonelului Olivier.

Această citadelă formează un imens careu, cu zidurile de cărămidă și de marmoră, înconjurată de șanțuri mari și nisce porți monumentale. Această citadelă este singură, un oraș tare situat la vest de orașul comercial. Este reședința lui Fong-Doc sau guvernorul celor două provincii Hanoi și Nin-Binh, în ea se află tesaurul, închisorile, tribunalul, deosebitele servicii publice și palatul „spiritului regelui“, unde locuia Rivière, căpitanul vasului.

Situația geografică a orașului Hanoi îi asigură un viitor politic și comercial. Fluviul-Roșu e navigabil până la acest oraș și este una din căile de comunicațiune cele mai scurte între provinciile sud-vestului Chinei și Europa. Hanoi se află în același timp pe marea cale, care merge dela Hue în China.

Această înlesnire de comunicațiune, mișcarea comerțiului al cărei centru este Hanoi și care nu poate decât să se desvolteze, fac din acest oraș cheia Tokinului, punctul a cărui ocupațiune și siguranță sunt cele mai însemnate.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 7 Iunie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.40	120.40
Renta de aur ung. de 4%	88.95	88.90
Renta ung. de hârtie	87.15	87.25
Împrumutul drumurilor de fer ung.	137.75	137.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	91.65	91.50
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient ung.	112.75	112.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient ung.	98.80	95.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	99.75	100.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	98.70	98.50
Obligațiuni urbariale temeșane de	99.25	99.—
Obligațiuni urb. temeș. cuasulă sorțire	97.70	98.—
Obligațiuni urbariale transilvane	99.—	98.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	93.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea țecimei de vin	97.40	97.50
Sorți de stat dela 1860	134.50	134.50
Sorți ungurești cu premii	114.75	114.50
Sorți de regularea Tisei	109.80	109.75
Acțiuni de bancă austro-ung.	838.—	833.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	295.50	295.50
Acțiuni de credit austr.	297.80	298.80
Datorii de stat austriacă în hârde	78.40	78.35
Datorii de stat austr. în argint	79.—	98.80
Renta de aur austriacă	93.85	78.75
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.30
London (pe polița de trei luni)	119.90	120.—
Argint	—	—
Galbin	5.67	5.66
Napoleon	9.52 ^{1/2}	9.51
00 marce nemțesci	58.45	58.50

Nr. 47.

[421] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii a treia de paroch clasa I. devenită vacantă în parochia dela biserica română ort. răs. cu hramul S. Nicolae din preurbul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Salar anual fics din cassa bisericeii 600 fl. v. a.
2. Relut de quartir din cassa bisericeii anual 150 fl. v. a.
3. Venitele stolari anual circa 450 fl. v. a.
4. Drept de pensiune după statutele existente.

Nota. În anul dintâiu al funcțiunii sale are parochul ales a se conforma §-lui 8, din regulamentul congresual pentru parochii din 1878.

Concurenții la acest post de paroch au se producă următoarele documente:

- a) Că sunt români de religia gr. orientală.
- b) Că au purtare morolă bună
- c) Că au absolvat gimoasiul și au depus esamenul de maturitate.
- d) Că au absolvat cursul teologic la un institut teologic român gr. or.
- e) Că au depus esamenul de cualificațiune preoțească.

Parochul ales este obligat a se conforma regulamentelor, instrucțiunilor și datinilor dela această biserică după dispozițiunile comitetului parochial.

Concurenții sunt obligați până la finirea termenului de concurs a se presenta în biserică, a cânta și a tină o predică de probă.

Suplicile de concurs sunt a se așterne la Domnul protopresbiter local Iosif Barac.

În conțelegere cu dnl protopresbiter. Brașov, 15 Maiu 1883.

Comitetul parochial:

David Almășanu m. p.,
președinte.

Anunțiu.

Subscrișul caută o condițiune de sodal (călfă) de neguțator, ferărie sau băcănie.

A se adresa la [424] 1—1
Emilie Vespremi în DISNĂEU.

Nr. 79

[422] 3—3

CONCURS.

În urma decisiunii și a sentinței Prea Venerabilului Consistoriu Arhidieceșan ddo. 10 Martie a. c. Nr. 434. B. se escrie al 2-lea concurs pentru vacanta stațiune preoțească din Sibot (Alkenyér) de clasa a II-a cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în jurnalul „Telegr. Roman“.

Emolumentele sunt următoarele:

1. Pământ arătoriu „porțiune canonică“ de 15 jngere clasa I și II.
2. Din cassa alodială 200 fl. anual.
3. Dela 280 case câte una și de lucru.

4. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa această stațiune preoțească sunt poțitiți ași ascerne cererile lor în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 la subscrișul în termenul sus indicat.

Orăștie, 16 Maiu, 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovicu m. p.,
protopresbiter.

Publicațiune.

Din partea subscrișului comitet parochial prin aceasta se aduce la cunoștință precum că zidirea bisericeii greco-orient. din Petrilla, comitatul Unedoarei, cercul Jiu, a cărui preț de strigare, afară de lemnele necesare, e 11,300 fl. 74 cr. v. a. — în 26 Iunie 1883 st. n. pe lângă licitare verbală și oferte închise se va tină licitațiune publică în comuna Petrilla.

Ceea ce se aduce cu aceea observare la cunoștință că licitații condițiunile de licitațiune și planul de zidire le pot vedă în termenul acesta ori și când în cancelaria notariatului cercual din Petrilla.

Petrilla în 25 Maiu 1883.

[419] 3—3 Comitetul parochial gr. or.

Minunile industriei.

Numai 4 fl.

un orologiu-pendulă cu sunătoare, care sună oarele și jumătățile de oară, provădut cu patentă c. r.

în cadre de lemn de nuc, lucit, foarte fin, canelat, cu pendulă și ponduri de bronz. Afară de superioritățile aceste orologiul acesta mai are însușirea neresplătită, că în întunerecul nopții

luminează într'o lumină foarte frumoasă violetă fermecătoare și pentru puterea intensivă a luminei

se garantează 10 ani

sute și eară sute de mușterii, cari au vădut și cumpărat un astfel de orologiu, au rămas uimiți de estinătatea necredibilă și până acum ne mai pomenită.

Ne ținem de datorință, a atrage atențiunea cefitorilor, că de când există oroloage, n'au mai fost asemenea, practice și așa de totului tot estine — și poate, că nici într'o sută de ani nu vor mai fi.

Avis.

Oroloagele anunciate de mine à 4 fl. poartă pe tabla de cifre inscripțiunea „Patent“ cu litere de aur. Oroloagele anunciate de alte firme à 2 fl. 20 cr. sunt gunoia ordinar, la cererea cui va le vënd cu 1 fl. 50 cr.

Nu de mai puțină considerațiune sunt prețurile ce urmează a oroloagelor de buzunar, a căror estinătate nu pune în uimire.

3834 oroloage de buzunar-cilinder

din cel mai fin aur francez, regulate pe minută, mai nainte à 14 fl., acum numai 4 fl. 95 cr. — Orogliu foarte elegant. Garanție pentru mers regulat pe 5 ani.

2325 Oroloage-Ancher

cu 15 Rubine de cele mai veritabile, cu brăncă escelentă de secunție, mai nainte à 21 fl., acum numai 7 fl. Capacele sunt gravate din Nichel-Argint foarte fin din Aur. Garanție pe 5 ani.

3650 Oroloage-Remontoir

din dublă de aur veritabil, se întoarce la mănunchiu fără chee, cu aparat de Nickel cu foarte fin regulat, orologiul recunoscut ca cel mai bun și mai estin din lume, mai nainte à 24 fl., acum numai 8 fl. 50 cr.

1400 oroloage veritabile Remontoir

din argint veritabil de 13 loși se întoarce fără cheie, brancile se îndreaptă și cu un aparat de Nickel privilegiat fin, merge pe secundă, cu un preț de necrețut, într'adevăr estin, de nu s'a mai pomenit, mai nainte à 35 fl., acum numai 14 fl. și pe lângă prețul neînsemnat, ași pută dice proverbial neînsemnat dă pe lângă un orologiu de buzunar un lanț de aur duplu gratuit.

Comande postale, precum și telegrafice, cari se efectuesc pe lângă posticipațiune și trimitere anticipativă a sumei sunt a se adresa la

F. Schapira, Haupt-Patent-Pendel-Uhren-Fabriks-Depôt
WIEN, II, Schiffamtsgasse. 20.

[417] 3—3